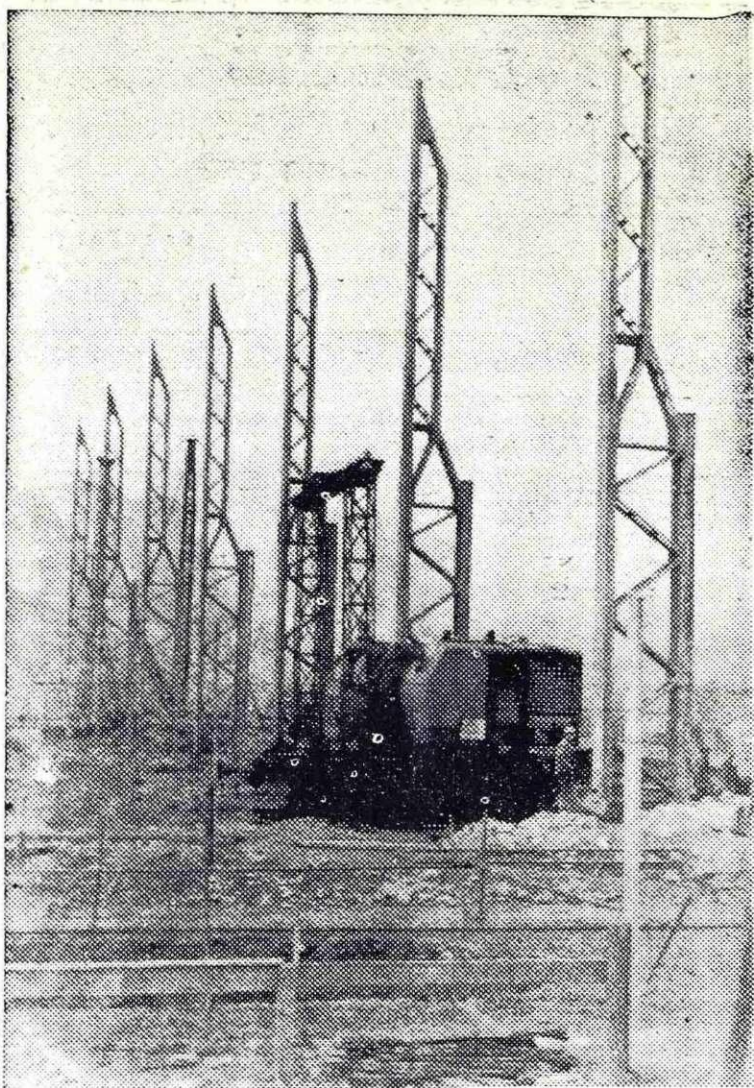

Čeprav naš časopis izhaja vsak teden, zaradi hitrega razvoja del na Belškem polju ne moremo sproti obveščati bralce o najnovijem položaju. Naš fotoreporter je ta posnetek napravil, ko so postavili sedmi steber za novo stripper halo, do današnjega dne pa so jih postavili še več.

31. marca letna konferenca sindikalne organizacije

Ko bo Izvršni odbor na letošnji letni konferenci obravnaval gospodarsko-družbena in politična dogajanja v našem kolektivu, bo prav gotovo poskušal analizirati ta dogajanja skozi sklepe polletne sindikalne konference.

Prav gotovo se še spominjamo sklepov, ki ugotavljajo problematiko našega neugodnega gospodarskega položaja zaradi objektivnih in subjektivnih težav. Vsa prizadevanja za izboljšanje gospodarskega položaja, predvsem za odstranitev subjektivnih vzrokov, niso dosegla pravega uspeha.

Tudi ukrepi ob ugotovljenem povečevanju materialnih stroškov, predvsem stroškov proizvodnje same in vzdrževanja, niso izpolnili pričakovanj. Ne moremo trditi, da nič nismo storili, vendar se moramo ponovno vprašati, ali smo dovolj energično in pravočasno pristopili h konkretnemu reševanju in odpravljanju vseh teh pomanjkljivosti. Morda ne bo pregrobo rečeno, da je v ekonomskih enotah še vedno premalo prizadevanja za pravočasno pripravljanje pokazateljev, predvsem pa prizadevanja, da bi proizvajalce seznanili s problematiko gospodarjenja v posameznih ekonomskih enotah. Prav gotovo pa je vzrok tudi v premajhnem zanimanju proizvajalcev za dogajanje v ekonomskih enotah in v vsem podjetju. Kje so vzroki za vse to, ali v našem nagraje-

vanju ali v prikazovanju podatkov v taki obliki, da nam

v letošnjem letu. Kot je znano, se široko naše domovine pripravljamo za izdelavo statuta podjetij. Zdaj, ko so razprave in priprave za sprejem ustave že zaključene, je pred nami izdelava statuta podjetja, ki naj konkretizira v ustavi postavljena načela. Pri tem pa bomo morali sodelovati prav vsi člani kolektiva, kajti statut naj bo dejansko odraz našega dela, naših prizadevanj za nadalj-

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 23. marca 1963

Številka 12/V.

33. seja Upravnega odbora

Na 33. redni seji, ki je bila 14. marca, je UO razpravljal o operativnem načrtu za marec in ga v celoti potrdil ter o nekaterih tekočih vprašanjih in prošnjah. Med drugim je sprejel tudi naslednje sklepe:

1. Zbor ekonomske enote žične valjarne 17. januarja ni potrdil oziroma sprejel predloga obratovodstva, da bi do spomladi delali štiri nedelje tudi ponoči, ker se po njihovem mnenju nedeljsko nočno delo ne izplača, saj na osebnih dohodkih prav nič ne pridobijo. Za primer navajajo mesec december, ko so imeli rekordno proizvodnjo. Upravni odbor je naročil ekonomski analizi, da analizira decembrski izračun, ki ugotavlja, da so v žični valjarni dosegli decembra v povprečju v grupi valjarn največje osebne dohodke, čeprav so imeli tudi drugi obrati rekordno proizvodnjo. Torej vzrok in mnenje, da se nedeljsko nočno delo ne splača, ni utemeljeno, ker v povprečju vseeno pridobijo. Zato UO poziva kolektiv žične valjarne, da sprejme predlog obratovodstva, posebno še zaradi pomanjkanja valjane žice in dela štiri nedelje tudi ponoči. Uprava podjetja pa mora na prihodnji seji ZEE žične valjarne obrazložiti izračun mase osebnih dohodkov.

2. V zvezi s skorajšnjimi volitvami v občinske organe je UO imenoval komisijo za sestavo volilnih imenikov.

3. Komisija za družbeni standard mora do prihodnje

seje UO proučiti predlog gostinske enote «Železar» o reorganizaciji toplega obroka oziroma malice, do takrat pa velja sedanji način delitve toplega obroka in ga ni mogoče samovoljno spreminjati.

4. K vlogi male prodaje pa naslednje pojasnilo: mala prodaja je v organizaciji IO sindikalne organizacije in je prvenstveno namenjena aktivnim članom kolektiva ter upokojevcem našega podjetja. Vsi tisti sodelavci, ki so zapustili podjetje in prekiniteli delovno razmerje z železarno, nimajo pravice nabavljati na mali prodaji, ker

niso niti člani kolektiva niti člani naše sindikalne organizacije.

5. UO je sklenil, da za letošnje »zvezdno« vožnjo, ki jo ob dnevu mladosti organizira AMZ Jugoslavije in je njen cilj v rojstnem mestu maršala Tita v Kumrovcu, prijavi železarna petčlansko ekipo.

6. Vloge naših sodelavcev, ki prosijo za posojilo, da bi nabavili montažne hiše tipa »Jelovica«, UO ni mogel reševati, ker sedaj železarna nima prav nobenih sredstev na skladih. Odstopil pa jo je ustanovniški komisiji, ki naj prouči možnost take graditve v okviru zadruga in kakšna posojila bi bila možna, če bi za družbeni standard dobili določena sredstva.

VP II spet obratuje

Že v prejšnjih številkah »Železarja« smo obširneje poročali o remontu VP 2, ki je trajal od 14. februarja do 22. marca. O letošnjem remontu VP 2 nam je obratovodja plavža Franc Globočnik povedal, da je bil izredno težek, ker je bil izveden v nenormalnih pogojih (skrajno iztrošena šamotna obloga).

Med remontom so obnovili progo vsipnih voz, v remontu pa sta bila tudi oba vsipna voza. Očistili so plinske čistilce ter priključili nove

plinske čistilce, ki bodo po vsej verjetnosti začeli obratovati že v aprilu. Dno peči so obzidali s šamotno opeko, talilnik do vrha sedla z ogljikovo opeko angleškega izvora, jašek pa iz šamota. Vso šamotno opeko so izdelali v tovarni šamota v Arandjelovcu. Omenimo naj, da je bila VP 2 prva peč v naši državi, ki je bila obzidana z domačo šamotno opeko. Tako se nam je zdaj ponudila prilika, da bomo lahko ugotovili vzdrž-

(nadaljevanje na 2. strani)

niso razumljivi, ali v nezaupanju v svoje lastne sposobnosti nas vseh. Prav gotovo je nekaj resnice v tem, da nimamo izdelanih kalkulacij in tehničnih regulativov za naše izdelke, pa tudi ekonomskih pokazateljev nam še manjka.

Da bi jasneje govorili o vsej tej problematiki, moramo spregovoriti tudi o planiranju, o premiku v kvaliteto, o naših zalogah, o izobraževanju, izkoriščanju zmogljivosti itd.

Precej pozornosti bomo morali posvetiti tudi usposabljanju samoupravnih organov v ekonomskih enotah. Gre za nadaljnjo krepitev teh organov in torej za energičnejše delovanje DS in ZEE. V delovanju samoupravnih organov, predvsem zborov ekonomskih enot, beležimo v preteklem letu določeno nazadovanje. To seveda ne velja za vse ekonomske enote, je pa precej takih, v katerih seje zbora ekonomske enote zelo težko skličejo, predvsem zaradi premajhne udeležbe proizvajalcev. V tem pogledu bo torej potrebno precej več prizadevanja za poživitev dela teh samoupravnih organov. Pri tem bi morali prav sindikalni odbori igrati odločilnejšo vlogo. Zbori ekonomskih enot morajo postati prava tribuna proizvajalcev in odraz našega neposrednega samoupravljanja, kar se bo odražalo v rezultatih našega skupnega dela.

Seveda bomo spregovorili tudi o drugih problemih v našem podjetju. Brez dvoma pa bomo govorili tudi o eni najvažnejših nalog vseh nas

nji razvoj družbeno ekonomskih odnosov v podjetju.

Iz celotne problematike v našem podjetju in reševanju le-te naj se na konferenci kritično oceni in precej uspešno delo in prizadevanje sindikalne organizacije ter sindikalnih odborov.

Novi sekretar TK ZKS

Predstavljamo vam novega sekretarja tovarniškega komiteja ZKS inž. Valentina Črva, dosedanjega I. asistenta v valjarni tanke pločevine. Tovariš inž. Črv je novo dolžnost prevzel s 15. marcem.

Lani so dosegli lepe uspehe v proizvodnji

V zadnjem času so imeli v jeklovleku sejo DS EE in sejo zbora EE. Na že omenjeni seji delavskega sveta so obravnavali letno poročilo za minulo leto ter problematiko zaščitnih sredstev, na seji zbora EE pa letno poročilo o zaključnem računu železarne Jensenice ter letno poročilo o gospodarjenju v minulem letu.

V poročilih, ki so jih obravnavali, je rečeno, da se proizvajalci v polni meri zavedajo konkretnih nalog in odgovornosti, kakor tudi pomena gospodarjenja z osnovnimi sredstvi. Doseženi so bili tudi številni ugodni rezultati, ki se odražajo v povečanju proizvodnje in vrednosti ter v porastu storilnosti dela. Toda v istem času ugotavljajo, da pa so osebni dohodki stimulatивно zaostajali za doseženimi delovnimi uspehi. Razumljivo je, da so imeli v lanskem letu težave pri delu. Večkrat je primanjkovalo valjanca (vložka), ki ga dobivajo iz valjarn. To pomanjkanje je vplivalo na neenakomerno obratovanje, na izpad proizvodnje in porast zastojev, ki so v lanskem letu porasli za več kot 100 %.

Razumljivo je, da je precejšnjega pomena tudi investicijsko vlaganje, saj imajo v tem obratu zastarele strojne naprave, ki so 75 % že amortizirane. Vzdrževanje teh naprav je dražje in tudi bolj zahtevno, toda od njih je odvisna dinamika proizvodnje. V obratu imajo več ozkih gri - pomanjkljiv strojni park. Zato bo treba misliti na čimprejšnjo zamenjavo in povečanje kapacitet. Sicer se pa kolektivu obrata jeklovlek

obetajo boljši časi z realizacijo nalog in programa rekonstrukcije naše tovarne.

Iz podatkov, ki so bili na razpolago in so jih obravnavali člani delavskega sveta, je razvidno, da so družbeni plan za leto 1962 dosegli s 101,5 % in ga v primerjavi z letom 1960 presegli za 22 % pri enakih pogojih in kapacitetah. Zanimiv je tudi podatek, da je proizvodnja v jeklovleku od leta 1956 do vključno 1962 porasla za 40 %. Ob večji proizvodnji je treba poudariti boljšo organizacijo dela ter višjo storilnost dela, ki se je povečala od 15,7 kg/h na moža v letu 1960 na 19,6 kg/h na moža v letu 1962, ali za 25 %. Ker je v lanskem letu občutno primanjkovalo vložka, niso dosegli načrta po asortimentu. Tudi z odpremo so zadovoljni, in so v lanskem letu odpremili 5.419 ton blagovne proizvodnje. V zvezi z odpremo je tudi važno, da je ta potekala vzporedno s proizvodnjo, kar je pozitivno vplivalo tudi na politiko nagrajevanja, če upoštevamo, da se je v lanskem letu formiral osebni dohodek po odpremi blagovne proizvodnje. Omenili smo že, da je bila v lanskem letu v jeklovleku dosežena tudi finančna realizacija kljub povečanemu finančnemu načrtu. Ta je v lanskem letu znašala 1.432 milijonov dinarjev, realizirali pa so 1.446,4 milijonov dinarjev. Če primerjamo lansko finančno realizacijo z letom 1961, potem je ta večja za 2,7 %.

Ob zaključku naj še omenimo tisti del poročila, v katerem je obravnavana proizvodna disciplina in odsotnost z dela. V jeklovleku so imeli lani zelo veliko bolezensko odsotnost in je bila lani v primerjavi z letom 1961 večja za 37 %. Istočasno pa se je število nezgod zmanjšalo za 22 %. Ob proizvodni disciplini pa niso mišljene samo petminutne zamude, ampak disciplina, ki lahko bistveno vpliva na povečanje ali zmanjšanje proizvodnih stroškov. Treba bo stremeti za tem, da bo čim manj reklamacij ter da bo kvaliteta izdelkov čimboljša. Tudi vprašanju zastojev bodo morali posvetiti veliko pozornost, saj imajo precej težav zaradi vložka, kar škoduje proizvodnji in osebnim dohodkom.

Za leto 1963 predvideva družbeni načrt nove in še večje naloge. Te naloge so osnovane na povečanju predelave kvalitetnejših jekel. Tudi vrednost bo teže dosegljiva, ker je realizacija odvisna od različnih objektivnih težav in činiteljev (stanje naročil, pravočasna in zadostna dobava vložka, žarilne kapacitete, ravnalni stroji itd.).

ZACARAN KROG

— Zdravo Pepe! (Pepe je stanovanjski referent) Veš kaj, zelo nujno potrebujem stanovanje.

— Ja, Janez (Janez išče stanovanje), to bo pa težje, saj si še vedno samski. Oženi se, potem se bova pa pomenila!

— Zdravo Pepe! (Pepe je še vedno stanovanjski referent). No, sedaj pa nisem več samski in se bova lahko pomenila o stanovanju, kajne!

— Joj, Janez (Janez še vedno išče stanovanje), ali si ga polomil! Kje naj ti pa sedaj dobim stanovanje?

— Toda Pepe, saj si mi rekel, naj se poročim!!!

PREGLED

doseženih neto osebnih dohodkov na 1 plačano uro

	planirano	januar 1963	februar 1963	doseženo februarja od začetka leta 1963 do konca februarja
vodstvo topilnic	257.78	272.18	254.12	263.68
visoke peči	157.50	140.69	161.72	150.37
martinarna	173.88	165.09	181.29	172.61
nabiralci starega železa na haldi	130.50	143.01	120.64	131.72
elektropeč	181.53	232.00	260.52	245.40
šamotarna	144.72	143.11	155.02	148.81
livarne	159.18	184.08	251.60	216.40
TOPILNICE	165.92	164.01	187.45	174.91
vodstvo valjarn	244.58	254.54	232.01	244.34
javornik I	164.43	162.07	149.45	156.21
javornik II	158.67	138.21	198.47	166.60
valjarna 2400	166.35	154.10	168.90	160.39
žična valjarna	168.48	163.78	162.97	163.40
jeklovlek	151.17	142.12	188.27	163.31
odprema Javornik	154.67	159.58	189.94	173.55
strugarna valjev	165.31	169.47	196.79	182.10
VALJARNE	163.10	154.94	170.90	162.29
vodstvo predelovalnih obratov	257.79	285.32	280.26	282.97
hladna valjarna in žičarna	160.23	152.72	197.18	173.52
cevarna	148.64	169.14	207.19	186.96
žebljarna	142.09	145.08	177.92	160.29
elektrodni oddelek	125.97	227.31	193.33	209.91
PREDELOVALNI OBRATI	151.24	163.44	196.90	179.23
vodstvo strojno-energetskih obratov	261.41	282.73	277.18	280.19
vodstvo vzdrževanja	209.46	217.58	238.54	227.27
mehanična delavnica	159.28	177.66	183.08	180.24
konstrukcijska del.	156.88	178.04	174.39	176.32
elektrodelavnica	160.67	194.82	182.01	188.89
gradbeni oddelek	156.50	188.61	184.64	186.78
vzdrževanje Javornik	160.17	199.29	200.47	199.89
promet	152.96	151.41	141.83	146.95
transport	133.76	170.84	187.66	178.55
vod. energijske grupe + energetsko gospod.	184.74	202.94	201.92	202.44
elektro in toplotna energija	176.34	176.98	206.50	190.43
plinska in vodna energija	186.55	197.59	224.21	209.93
plinski generatorji	163.77	171.43	195.75	182.38
STROJNO-ENERGETSKI OBRATI	157.81	178.63	181.91	180.18
upravne službe	178.14	164.49	205.85	183.75
OTK-R	172.99	169.17	204.10	185.60
projektivni biro	203.61	236.13	188.61	213.59
prípravniki	152.83	141.66	199.57	165.73
ZELEZARNA	161.42	165.95	185.30	175.00

VP II spet obratuje

(nadaljevanje s 1. strani)

nost in kvaliteto izdelkov te tovarne. Zanimivo je tudi, da so pri obzidavi porabili 250 ton opeke.

Ko so zaključili z obzidavo peči, so jo osušili, v sredo dopoldan pa so začeli z zakladanjem, ki traja dva dni. Najprej so na dno peči zalozili oblace in oglje z manjšo količino grodlja, zaradi zaščite dna. Nato so začeli zalagati bukove cepanice do sredine sedla peči. V ta na-

men so porabili 20 m³ drva. Ko je bila peč založena do sredine sedla z bukovimi drvami, so nadaljevali z zalaganjem in sicer s koksom ter odgovarjajočo količino apna z dodatkom visokopečne žlindre. Ko je zasip segal približno do polovice jaska, so začeli postopoma dodajati še rudo s koksom, tako da je bil pri napolnjeni peči vsip približno 50 odstotkov. Nato so pri prehodni odprtini peč zakurili.

Tako se je z včerajšnjim dnem začelo novo štiriletno obratovalno obdobje, če bodo obratovalni pogoji normalni.

Upravni odbor Občinskega stanovanjskega sklada občine Jesenice razpisuje na podlagi pravil sklada in zakona o stanovanjski izgradnji (Uradni list FLRJ, št. 47/59)

Natečaj

za najetje posojila iz Občinskega stanovanjskega sklada.

Po tem natečaju interesi lahko dobe posojilo za:

- 1. Dograditev stanovanjskih hiš in stanovanj:**
 - a) gospodarske organizacije, politično teritorialne enote in ustanove, do zneska 200 milijonov dinarjev,
 - b) stanovanjske zadrage do zneska 20 milijonov dinarjev,
 - c) zasebni graditelji v delovnem razmerju do zneska 50 milijonov dinarjev.
- 2. Dozidavo oziroma večja popravila stanovanjskih hiš in stanovanj:**
 - a) stanovanjske skupnosti, zasebniki in hišni sveti do zneska 30 milijonov dinarjev.
- 3. Novogradnjo in adaptacijo lokalov ter poslovnih prostorov v stanovanjskih centrih do zneska 20 milijonov dinarjev.**

Pogoji za posojila so naslednji:

- prosilci pod točko 1 od a) do c) se lahko prijavijo za posojilo, če je objekt oziroma stanovanje zgrajeno do tretje faze (pod streho) z lastnimi sredstvi;
- za posojilo pod 2 a) pa je pogoj nujnost popravila, povečanje in izboljšanje stanovanjskega fonda;
- najdaljši rok odplačila je 20 let;
- najnižja obrestna mera je 2%;
- pod točko 3 pa je lastna udeležba najmanj 50% z odplačilnim rokom 5 let in 4% obrestno mero;
- prosilci morajo na natečaju vložiti 2% varščino od višine zaprosenega posojila, ki jo zgubijo, v korist sklada, če ne sklenejo kreditne pogodbe. Pravne osebe položijo varščino v čeku — fizične pa v gotovini na poseben račun;
- ponudbo je treba vložiti najkasneje do 15. aprila 1963;
- prednost pri natečaju imajo tisti, ki nudijo večjo lastno udeležbo, krajši odplačilni rok, višjo obrestno mero in udeleženci NOB;
- o izidu natečaja bodo prosilci obveščeni z odločbami;
- ponudbo je treba sestaviti na posebnem obrazcu, ki se dobi na Zavodu za stanovanjsko in komunalno gradnjo Jesenice, Cesta maršala Tita 18, kjer interesi dobe tudi vsa pojasnila.

Upravni odbor
Stanovanjskega sklada občine Jesenice

„Delajmo po programu in statutu ZKJ“

Člani osnovne organizacije ZK hladne valjarne in žičarne so pregledali enoletno delo in določili smernice za prihodnje.

Po poročilu, ki ga je pripravil sekretariat, je bila zelo živahna razprava, v kateri

so člani te organizacije zelo samokritično ocenili njeno delo in ugotovili, da ni bilo povsem zadovoljivo. Nekaj sestankov je sicer bilo, niso pa bili najbolj obiskani. Tudi sklepi, sprejeti na sestankih, niso bili uresničeni. Ve-

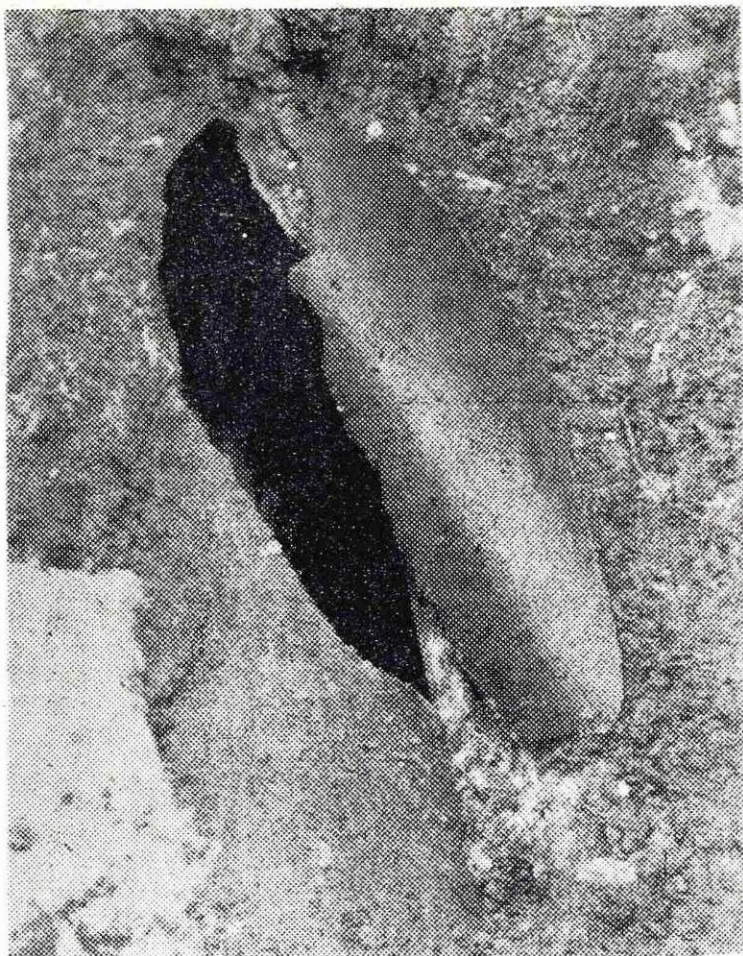
čina članov naše osnovne organizacije se namreč še ni povsem vživela v nov način dela in novo vlogo, ki je po smernicah VII. kongresa in IV. plenuma CK ZKJ povsem drugačna ter zahteva od slehernega komunista veliko več individualnega dela. Zato se dogaja, da na sestankih osnovne organizacije mnogo govorimo, sklepe teh sestankov pa nekateri posamezniki, ki so člani samoupravnih in drugih organov, tam ne zagovarjajo v zadostni meri.

Obpravnavali smo tudi delo samoupravnih organov in drugih organizacij v naši ekonomski enoti, ki ni tako kot bi lahko bilo. Zelo pereča je udeležba na sejah zbora ekonomske enote, ki posebno takrat, kadar je na dnevnem redu gospodarjenje ali druga podobna tema, ponavadi ni sklepčen. Tudi o težkih pogojih dela, o veliki odgovornosti do končnih izdelkov na eni strani in osebnih dohodkih na drugi strani, smo se pogovorili. Govorili pa smo tudi o proizvodnji in proizvodnih stroških, ki so iz leta v leto večji in bi jih po mnenju nekaterih udeležencev razprave lahko občutno znižali.

Tudi idejno politično delo naše organizacije, ki je delala brez točnega programa, ni bilo zadovoljivo. Prav gotovo nismo dovolj storili tudi za vključevanje novih članov, saj v tem obdobju ni bil nihče sprejet v organizacijo ZK.

Med sprejetimi sklepi je prav gotovo najvažnejši sklep, ki pravi: »Tako je treba prekiniti s staro prakso in začeti s popolnoma novim načinom dela, tako kot to narekuje program in statut ZKJ.«

T. J.

V Javorniškem rovtu se večkrat primeri, da pride do okvare na cevovodu, po katerem teče voda iz zbiralnika v valjarne. Tudi v minulem tednu je počila cev in so zaradi tega imeli težave, ker je primanjkovalo vode, ki poganja turbino na lahkah progah.

Personalne vesti

Personalne vesti za čas od 1. do 15. marca 1963:

36 sprejetih delavcev, 63 obračunanih delavcev, 7 spre-

jetih uslužbencev in 1 obračunan uslužbenec.

Upokojeni:

Janez Gerovšek, roj. 1901, jeklovlek — v ŽJ 16 let; Lovro Čuk, 1900, martinarna — v ŽJ 23 let; Mihael Ulamec, 1909, elektropeč — v ŽJ 23 let; Herman Verhovšek, 1907, mehanična delavnica — v ŽJ 37 let; Franc Zupančič, 1903, martinarna — v ŽJ 41 let; Helena Hudeček, 1907, promet — v ŽJ 16 let in pol; Ana Peternel, 1917, elektrodni oddelek, v ŽJ 16 let in pol; Albin Nadižar, 1907, martinarna — v ŽJ 34 let in pol; Peter Jelovčan, 1906, žična valjar — v ŽJ 36 let; Jakob Zupanc, 1906, plavž — v ŽJ 25 let; Julijana Kirič, 1906, javornik I — v ŽJ 15 let; Franc Bulovec, 1910, javornik I — v ŽJ 21 let. — Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli:

Meho Geržič, 1936, martinarna I, pomočnik čistilca preboda; Ladislav Brišar, 1915, javornik I — referent priprave vložka.

Svojem iskreno sožalje.

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi dragega moža, očeta in brata

MEHA GERŽIČA

se iskreno zahvaljujemo njegovim sodelavcem, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot v rojstni kraj. Zahvaljujemo se sindikalni organizaciji, upravi podjetja in HTV službi Železarne Jesenice za vso skrb in pozornost ter vsem darovalcem cvetja in vencev.

Zahvalo smo dolžni primariju dr. Hafnerju in osebju kirurškega oddelka ter vsem, ki so pomagali pri reševanju in se trudili, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujemo se tudi inž. Zevniku in Štefanu Oranu iz martinarne za poslovilne besede ob grobu ter vsem, ki so nam izrekli sožalje in sočustvovali z nami.

Zalujoči: brata Muharem in Fadil, žena z otroki in ostalo sorodstvo.

EE valjarna 1300

Novice iz valjarne 1300

Iz 3. številke novic, ki so jih objavili v EE valjarna 1300, objavljamo nekaj izvečkov:

V prvi polovici marca je bil proizvodni načrt vroče valjane pločevine dosežen z 99 %, načrt gotove robe 109 %, pocinkovalnica pa s 122 %. Pri izpolnjevanju načrta po asortimentu so imeli nekaj zaostanka pri proizvodnji di-

namo in dekapirane pločevine. V zaostanku so tudi pri izpolnjevanju finančnega načrta za okrog 35 milijonov dinarjev. Ker v zadnjem času niso imeli reklamacij za pločevino, ki so jo odposlali naročnikom, lahko smatramo, da so dosegli napredek pri proizvodnji kvalitetne pločevine in da kvalitetni proizvodnji posvečajo vedno večjo pozornost. Zahteve na tržišču so vedno večje. Odločili so se, da bodo skrbeli tudi za lepši zunanji izgled odpremljene pločevine naročnikom. Poleg tega bodo na vsa kvalitetna jekla nalepili etikete z zaščitnim znakom železarne in oznako kvalitete. Ker ni vseeno, kako je pločevina embalarana, bodo na zgornje plošče pisali zahtevane podatke s posebno šablono, s tem pa bodo prispevali tudi

k lepšemu izgledu odposlane pločevine.

Še pred leti so imeli v valjarni 1300 dve manjši normalizirni peči. Ko je začela obratovati nova Custodis peč, že omenjene normalizirne peči niso bile več potrebne. Ena so odstranili že prej, normalizirno peč v adjustaži pa bodo odstranili v prihodnjih dneh, njene dele pa vskladili v skladišču na Blejski Dobravi.

V zadnji številki smo poročali o primeru sodelavca Zvonka Petriča, ki je sodelavcem v garderobi ukradel denar in uro. Delavski svet EE je predlagal, da so omenjenemu sodelavcu odpove delovno razmerje. Disciplinska komisija pri našem podjetju je predlog DS EE osvojila in sprejela sklep o odpovedi delovnega razmerja.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru prometnega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo dobil v času moje bolezni in mi je bila zelo dobrodošla.

Franc Zupan
vozovna delavnica

Elektrikarji in njihovo delo

»Globok je vodnjak preteklosti. Kaj se ne bi moglo reči, da nima dna?« Tako se začne zgodovinski roman. Globoko v ta vodnjak preteklosti sega železarstvo na Gorenjskem in začetek železarstva na Jesenicah. Letnica 1869 še daleč ne pomeni za naše železarstvo na Jesenicah začetek, temveč je samo važna preokretnica v njegovi zgodovini — takrat je bila ustanovljena KID in iz nje se je potem razširila naša železarna, ki se zdaj bliža stoletnici.

Če gledamo zdaj z očmi elektrikarja nazaj v ta leta, vidimo, da je tudi uporabna elektrotehnika približno 100 let stara. Njena pionirja Volta in Ampere sta začela že nekoliko prej — približno okoli leta 1800. Najprej so Volta vznemirili električni žabji kraki, ki so se sami od sebe premikali in krčili, Ampere je že meril toke. Potem vrsta drugih: M. Faraday, W. Siemens, T. A. Edison z enosmernimi toki in žarnicami, N. Tesla, D. Dobrowolsky s trifaznimi toki, motorji in transformatorji, Heroult z obločnimi pečmi itd.

(Ko je nekoč Faraday prikazoval v ožjem izbranem krogu svojo pred kratkim izumljeno dinamo (prvi začetek velikih dinamo strojev in generatorjev po električnih centralah), ga je neka dama vprašala: »To je ljubka, majhna reč, gospod Faraday, povejte nam vendar,

kaj naj se pravzaprav počne z njo?« »Milostljiva gospa«, ji odvrne Faraday, »kaj se pa pravzaprav z dojenčkom počne?«)

Tako se je pojavila, rasla in vrašala elektrotehnika v železarstvo in našo železarno. Zanimivo bi bilo vedeti, kdaj se je pojavila v njej prva električna luč. Verjetno ni bila žarnica. Najbrž je bila obločnica. O teh so še pred nekaj leti vedeli stari elektrikarji povedati, koliko težav in opečenih prstov so imeli z njimi. Potem so prišle žarnice, najprej z ogljenimi, potem pa s kovinskimi nitkami. Zadnje čase so tudi žarnice dobile hudega konkurenta v fluorescenčnih ceveh in svetilkah z živosrebrno paro.

Na začetku verjetno tudi pri nas — tako kot povsod drugod — ni bilo električne energije dovolj na razpolago. Bila je v glavnem le za razsvetljavo.

Vse glavne pogone v valjarnah je gnala voda in še danes tečejo v nekaterih naših obratih vodne turbine.

Leta 1905 so v Radovni postavili električno centralo in izrabili vodno moč, ki so jo prej uporabljale kovačnice. Norci (velika kovaška kladiva na vodni pogon) v Radovni so utihnili. Nič več ni bilo treba volom vlačiti železa in gredic čez Poljane. Voli so hodili ves dan, za iskro, ki skoči čez Mežakljo na Jese-

nice, pa se komaj da izračunati čas, tako je kratek. Potem ni bilo treba več volov in norci so stali lahko na Jesenicah. Potem je bil sicer že drugačen postopek za pridobivanje železa in je šlo brez norcev, zato je ta voda lahko zavrtela na Jesenicah kakšen drug motor ali prepegljala kakšen žerjav s ponovco v martinarni, slekla kobile, ali naložila ingote na voz. Da pa so lahko dobili električno energijo preko Mežaklje, je bilo treba zgraditi daljnovod. Gradili so ga pod vodstvom prvega elektrikerskega mojstra Alojza Tratnika st. in nadmonterja Epperta. Takrat je bila Radovna s svojimi 500 KW (ob polni vodi) važna centrala za obratovanje železarne. Od zgraditve naprej so nešteto krat gazili elektrikarji v zasnežene strmine Mežaklje ter popravljali in vezali potrgane žice. Tudi centrala v Vintgarju je bila v teh letih priključena. Zgradili so jo za dela na železniški progi Jesenice — Trst, za gradnjo predora v Vintgarju skozi Hom. Ko je bila proga narajena, je železarna — takrat KID — centralo odkupila.

Potem so zgradili še centralo Zasip, na Jesenicah pa parno centralo s turbogeneratorji in centralo Savo.

Tako je rasla električna moč in rasle so tudi potrebe po elektriki. Naprav je bilo vedno več in omrežje se je širilo. Žarnicam in motorjem

so se pridružile še električne peči. Velika 7,5-tonska obločna elektropeč, ki sama »požre« 2000 KW energije, je bila postavljena leta 1940.

Vzporedno s kilovati se je večalo tudi delo na električnih napravah in z njim je rasla tudi elektrodelavnica. Iz prvotnih prostorov pri zadnji turbini žične valjarne, ki je že davno ni več, se je preselila v prostore ob novi parni centrali. Ko so povečali parno centralo in postavili še dva nova turbo generatorja, se je spet morala seliti. Takrat se je nastanila na mestu, kjer je še sedaj.

Vzporedno z razvojem električne merilne tehnike zunaj v svetu je nastajala tudi instrumentalna delavnica. Sprva se je s tem ukvarjal samo eden, potem dva in več, dokler ni postala samostojni oddelek v elektrodelavnici. Zdaj niti pod elektrodelavnico ne spada več — čeprav je še pod njeno streho — ker jo je prevzel energijski oddelek.

Tudi telefonska centrala se je razvijala tako kot instrumentalna delavnica. Zdaj je samostojni oddelek elektrodelavnice.

Glavnino pa tvori še vedno centralna delavnica: oddelek za popravila električnih naprav jakega toka in nove električne instalacije ter navijalnica — oddelek za popravilo elektromotorjev. Pod centralno delavnico spada tudi več manjših elektrodelavnic obratnih elektrika-

jev v proizvodnih obratih. Te so bile ena za drugo ustanovljene zaradi oddaljenosti in vedno večjih potreb in razširitve električnih naprav in hitrejše pomoči tem obratom. Take delavnice so sedaj na plavžu, v martinarni, v hladni valjarni in žičarni, šamotarni, žični valjarni in mehanski delavnici na Jesenicah. Električne naprave na Javorniku vzdržuje elektrodelavnica na Javorniku ter spada pod vzdrževanje javovnik.

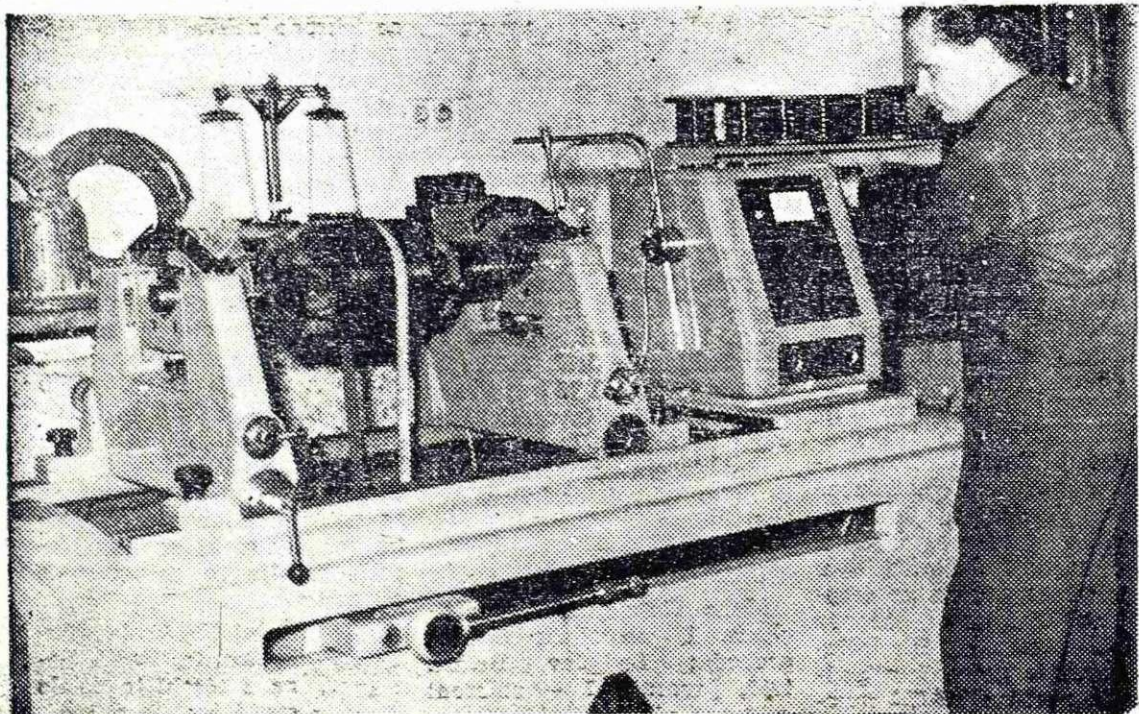
Elektrodelavnica je bila nekako do leta 1950 združena s proizvajalci električne energije, potem pa so jo pridružili vzdrževalnim delavnicam. K skupni električni službi je prej spadalo tudi skladišče električnega materiala, ki je zalagalo elektrikaarje z materialom. Z materialom jih zalaga še zmeraj, kljub temu, da se včasih elektrikaarji jezijo, ker kakšne stvari ni na zalogi, ker se včasih bojimo, da ne bi nabavili več kot je potrebno. Mnogokrat bi bilo res najbolje, če bi znali elektrikaarji kar »čarati«. In jim je žal, da ne znajo, napravijo pa vseeno mnogo, tudi zelo zahtevne, komplicirane in obsežne ter nevarne naloge. Ena zadnjih največjih je bila montaža novih tokovnih odjemalnikov z vsemi pripadajočimi napravami za 80 do 120-tonske žerjave v martinarni, ki jih je bilo treba namestiti med obratovanjem. Za las je eden od tistih, ki so to montirali, ušel smrti

(pravzaprav je je nil). Tudi montaža nov tonskem žerjavu v n ni, ki je bila opravljena, bila hteveno in ob del najmočnejši žerjav zarni in se gova na instalaci razlil ostalih po vopovse električnih mtažn mentih. Letos v zimi imeli do opra s ponovnim posol od snega podovar novodov pro Zasip električno inlacio javu v stare železu treba poprat v mrazu.

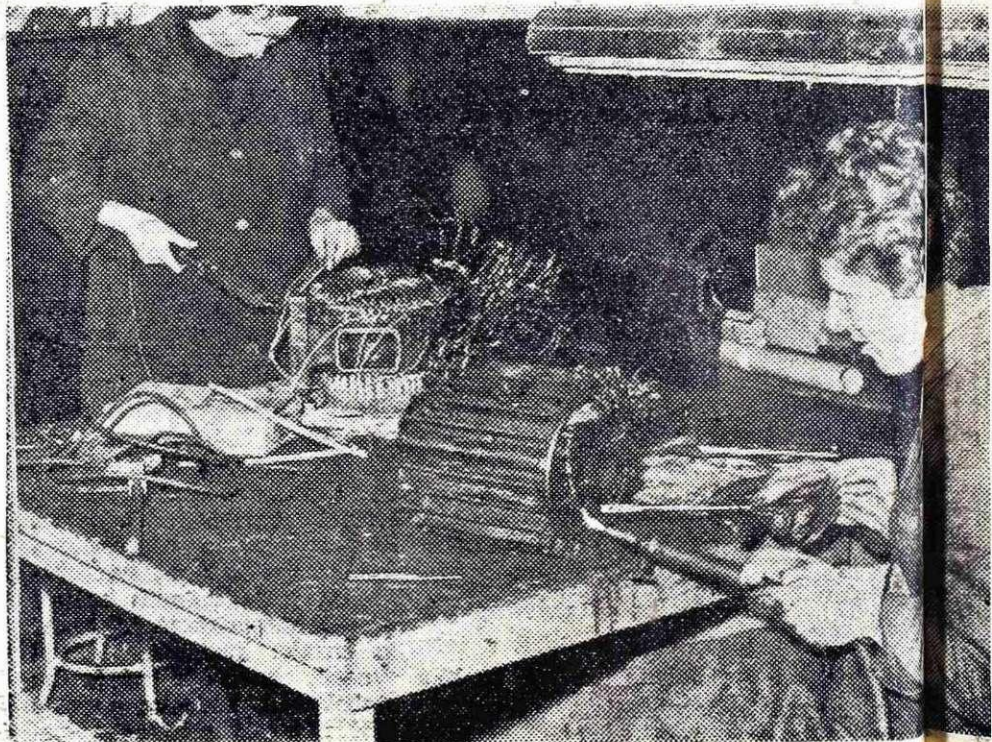
Če bi vprašali, kdaj lje pozna naš želez gotovo dobi odgo elektrikarji. Tudi čudnega, saj ajo s žicami in ka pre zemljo in zdbe, med in nad nj.

Prav tako smer cenjevati navilnice jev. Tudi tu analo večje in zavnejš jih, in poprat, da večkrat v obr grd odgovorno rajo z ki jih oni povljaj skrbjo in velni na

Naslednji pred na število motor, ki s zadnjih treh ih po ni v navijalni na Je in njihovo sko mo lovati.

Naprava za navijanje rotorjev elektromotorjev v navijalnici

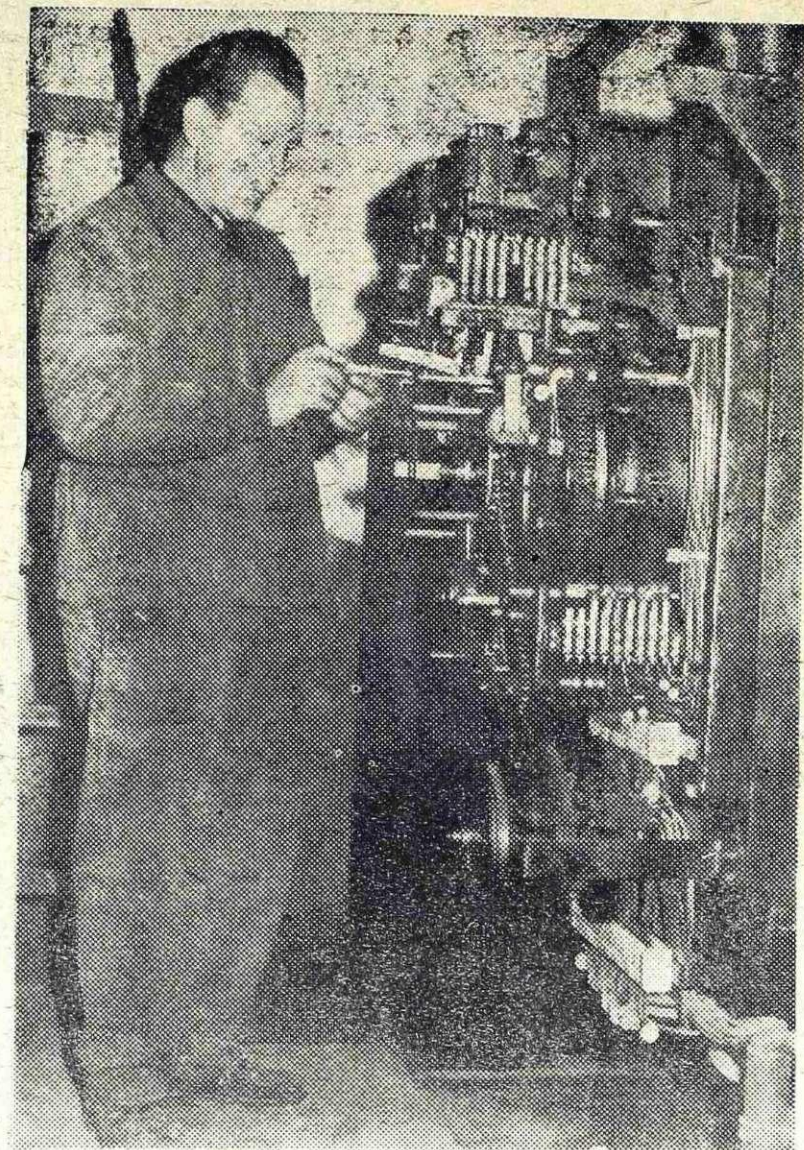
Navijalke motorjev pri delu.

...se je le ubra-
maža električ-
v novem 120-
erjav v martinar-
bila pred kratkim
jela zelo za-
obšno delo. To je
i njav v žele-
neva električ-
cij razlikuje od
ve povsem novih
natažnih ele-
stoso v najhujši
do opravi tudi
n sposobljenjem
ročkovanih dalj-
rot Zasipu. Tudi
insajico na žer-
ce železu je bilo
rav v hudem

rašč, kdo najbo-
naš železarno, bi
bilo odgovor, da
tudi ni nič
ajajo s svojimi
ka prepredeno
zdrbe, prostor
ni.

o rismemo pod-
navnice motor-
u snaloge vedno
zahtejše. Boli
rav, da le pre-
brah grdo in ne-
ravno z motorji,
popravljajo z vsi
veliki napor.

pred nam kaže
orje, ki so bili v
hkih popravlje-
ljivna Jesenicah
skupno moč v ki-

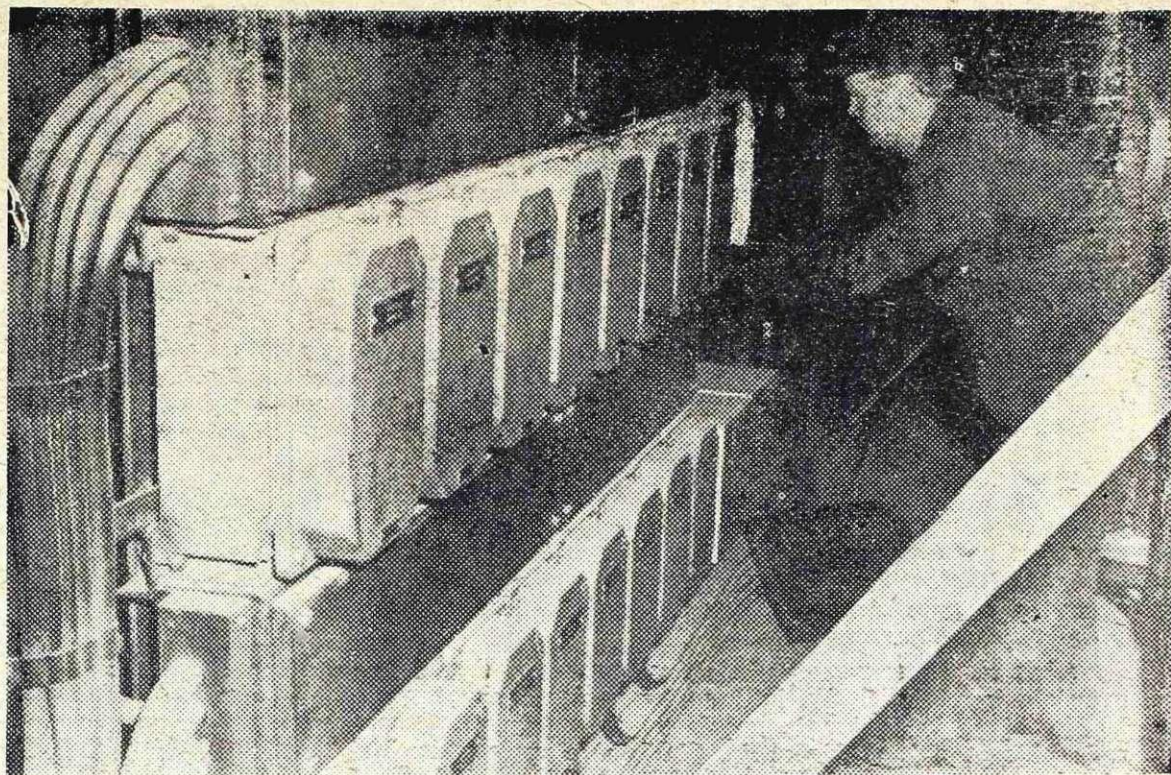
Od naprav zahtevamo brezhibno delovanje, zato je potrebna nega in sistematično vzdrževanje.

	v l. 1960	v l. 1961	v l. 1962
število motorjev	641	706	744
skupna moč v kW	8.507	10.692	16.716

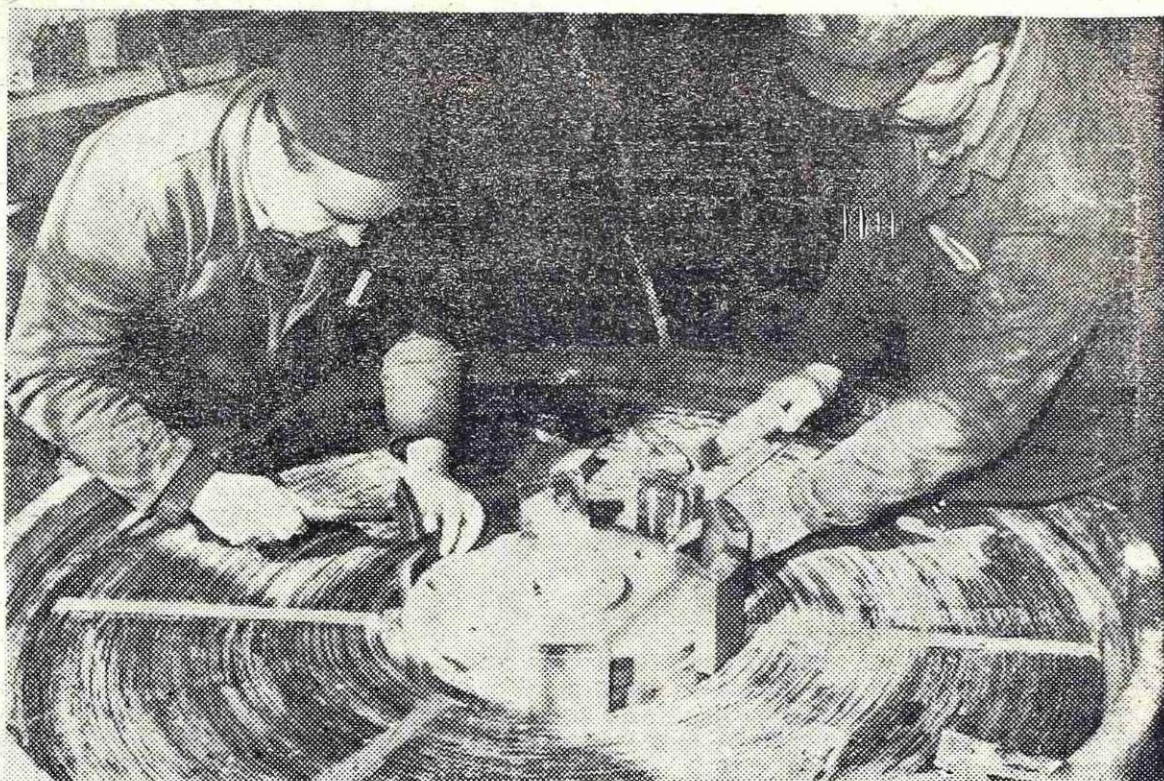
Vedno nove naloge prihajajo. Treba jih je reševati. Električarji jih rešujejo dobro in uspešno. Cela vrsta jih je, ki so dobili tudi uradno priznanje za svoje dobre in uspešne novatorske in racionalizatorske predloge. Med njimi so tudi: Nagode, Kos, Delavec, Mencinger, Znidar, Gracer, Šimnic, Stare, Až-

man, Arh, Tratnik, Kragl... Se bi lahko naštevali, vendar naj bo to dovolj. Brez dvoma bo najbolj pravično, če zapišemo: »Le v složnem delu je moč in pot k uspehom!« To je staro reklo, ki se ga električarji dobro zavedajo in izpolnjujejo.

Kocjančič

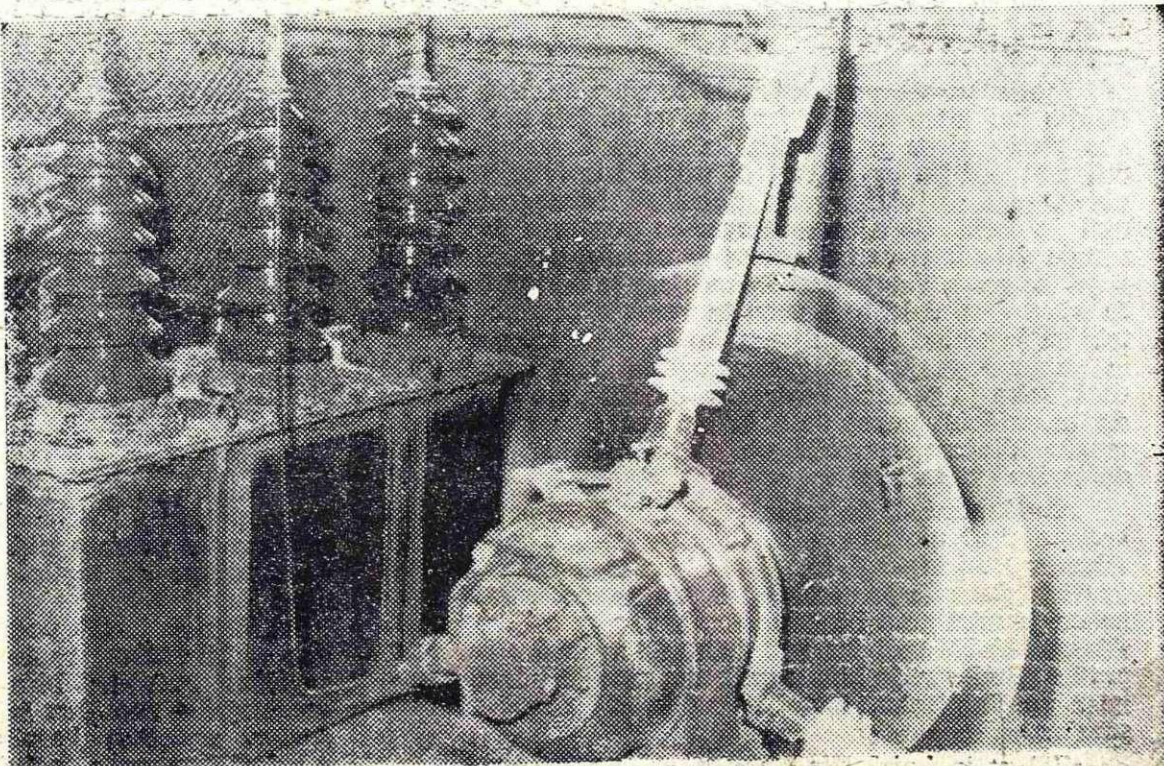
Razdelilne naprave na novem 120-tonskem žerjavu v martinarni

Kocjančič Popravilo elektromagneta za magnetni žerjav v starem železu.

Prenos elektroenergije iz Zasipa na Jesenice.

Naprava za pretvarjanje izmeničnega toka v istosmernega za plinske čistilce na plavžih.

Če želite, pridite lahko do mene tudi sami. Dobite me ob vsakem času, ker v poslopju delam in stanujem. Dovolj ste razumni, o tem sem prepričan, da boste lahko presodili nespametno ravnanje vaščanov in svojih sorodnikov. Nudimo vam priložnost, da pomagata popraviti, kar so vaščani pokvarili in ob tem lahko celo rešite marsikatero njih iz položaja, ki ni ravno prijeten. Rekel bi, da te priložnosti ne boste zavrnil. Torej, gospodična, v bivšem Park hotelu se vidiva.

Ob zadnjih besedah je stal že med vrati. Ni se menil, kdaj se bo toliko zbrala, da bo lahko odšla. Prepustil jo je policistu, ki je koračil po veži.

»Satan!« je siknila Jerka za njim. »Dvakrat satan, če mi lažeš o Mascottiju in trikrat satan, če je res, kar si mi povedal.«

XIV.

Jerka se je v zadnjih dneh povsem spremenila. Od kar je v soboto zvečer pritavala iz šole, je bila kot omojena. Njene samozavesti, predirnega pogleda, odločnih gibov in malce porogljivega nasmeha ni bilo več. V obraz je postala sivobleda, gledala pa je običajno kam v daljavo brez pravega cilja.

Misli so ji kar naprej uhajale v Ljubljano. V njej je razbijalo in plalo. Čutila je, kako se zapirajo okrog nje klešče, ki jo bodo kmalu zajele v svoje čeljusti. Tako rada bi spet videla Mascottija. Skušala je verjeti, da je vse, kar ji je povedal Messner, laž. Če bi stopila pre-

Peter Skalar

16

Srečanja

denj, bi mu prebrala iz oči resnico. Res njegovi pogledi tiste zadnje dni, preden je prišla domov, niso bili tako vdani in hrepeneči, kot nekaj mesecev prej, a ni si drznila misliti, da je bilo v njih še kaj razen žalosti zaradi slovesa.

V sencih ji je neprestano kovalo. Vsak trenutek so se ji utrinjale nove misli. Vse so bile strašne in so jo od ure do ure bolj mučile.

»Kaj so tiste malenkostne usluge, ki jih zahteva od mene čokati gestapovski satan? Hoče morda, naj mu izročim Mascottija? Kako je mogel zvedeti zanj?«

Najstrašnejšo misel je dolgo odganjala. Končno se ji je vdala: »Če je Mascotti znal vse tisto le hliniti in je igral enako vlogo, kakršno igra Messner? Me bosta morda kot žogo metala drug drugemu pod noge?«

Čutila je, da je ujeta in si ne more več pomagati, a da so ji namenili vlogo največje izdajalke v teh krajih, si tiste dni še ni upala misliti.

Vabljenek jo je postrani pogledoval in uganil, kaj vse vre skozi. Bal se je, da bi ne napravila kaj nepremišljenega. Že dolgo si je mislil, da bo enkrat padla v Sokoljakove mreže, a računal je s tem, da bo pač ena izmed mnogih in jo bodo silili k enakim opravilom kakor ostale. Nič hudega, si je rekel, če nas bo več, se bomo pa lažje potajili, kadar bo treba. Ko jo je opazoval, kako se moti pri seštevanju, kako stresa ješprenj mimo vrečke in kako odpira čisto napačne predale, si je dejal: »En hrbet več, če se izkaže, da smo imeli v ognju napačno železo in se stvari zasučejo tako, kakor bi si gotovo želeli, naj se obrnejo, če bi me Sokoljak ne ujel v svoje vražje čeljusti.«

Vabljenku sta ponedeljek in torek v takšnih razmišljanjih kar hitro minila, Jerki pa so se jele ure neznan-sko vleči, saj se je počutila kakor na limanicah. V torek pod noč pa se je, kot bi prišel kar tako, malo na obisk, prisukal skozi vrata Sokoljak. Mimogrede se je ozrl po Jerki. Ob njenem zbeganem pozdravu je za spoznanje dvignil svoje bele obrvi in zaobšel pult. Namignil ji je, da gre k Vabljenku. S škornjem je odrinil škripajoče krilo vrat, dvignil ramena in stopil v pisarno. Spreletelo ga je očitno zadovoljstvo, ko je videl, kako postrani in zbegano je Vabljenek pogledal iznad pocinjenih očal, kako je preložil papirje in odložil pero zgolj zato, da bi pridobil nekaj časa in si med tem lahko nadel masko hlinjenega veselja ob obisku. Gledal ga je kot deževnika, ki se zvija na soncu.

»Čutiš, starina, da prihaja pripeka in bi se rad zaril kolikor moč globoko v zemljo«, si je dejal Sokoljak. »Tam, v temi in vlagi, bi, glista stara, lepo čakal, da se ti dnevi izteko.« Še je pomislil, da sta si spet enkrat tako, kakor je sam pred Messnerjem, kadar ga zvija in pesti. »Takrat bi bil tudi jaz rad deževnik s polnim želodcem prsti.« Misel mu je bila neprijetna, zato je udaril naravnost po Vabljenku, tako kot se je bil naučil od Messnerja:

»Balant in Lojz? Kje sta?«

»Nič nisem mogel zvedeti, gospod Sokoljak,« je zatomljal stavec.

Rudniki pri Savskih jamah

V deveti številki smo na kratko objavili nekaj o rudnikih pri Savskih jamah, kar danes nadaljujemo. Naš namen je posredovati bralcem gradivo, ki še ni v celoti poznano, vsaj širši javnosti ne.

Omenimo naj, da so bili rovi pri Savskih jamah dolgi skupaj 2182 sežnjev, skupna višina vseh jaškov pa je bila 332 sežnjev. Sicer pa so pri topljenju železne rude uporabljali tudi manganovo

transport rude, več lesenih lop za razno gradivo, dve oglarski kopi s skladiščem oglja in že omenjenih osem pražilnih peči. Nad yhodi v rove so bile lesene tope, v vasi Planina pa je bila žaga,

in 8 do 10 žensk, ki so napravljale butarice za pražilne peči.

V letih od 1834 do 1870 so v raznih rudnikih, katerih lastnik je bil fužinar Ruard, nakopali:

3.256.725 centov jeklenca pri Savskih jamah,

21.250 centov rjavega železovca v rudniku v Puklah,

rudo, imenovano rjavi manganovec, ki so jo pridobivali iz raznih rogov na Begunjsčici v višini nad tisoč metrov.

Po tedanji oceni so raziskane rudne gmote pri enakomernem izkoriščanju zadostale za okrog 60 let. Pri tem so računali na letno proizvodnjo 142.000 centov surove železne rude, ki so jo pretopili v 50.000 centov surovega železa.

V rudnikih pri Savskih jamah so morali zaradi stalnih pojavov eksplozivnih plinov, ki so se razvijali deloma iz že omenjenega antracita in iz grafitnih skriljcev, ki so predstavljali del jalovine, skrbeti za izredno dobro ventilacijo v rovih in jaških. Pogoste so bile eksplozije metana, ki so terjale med drugim tudi več smrtnih žrtev.

Vso nakopano rudo so pred uporabo pražili in sicer polovico v osmih pečeh pri samih rudnikih, ostalo pa v osmih pečeh na stari Savi. Prvotno so rudo prevažali zaradi slabega terena in slabih poti v glavnem pozimi s sankami, v letih od 1860 do 1870 pa so zgradili rudarsko vozno pot, ki je občutno znižala stroške prevoza rude od Savskih jam do topilnic na Stari Savi.

Pri Savskih jamah pod Golico so bile takrat naslednje zgradbe: rudniška hiša za predstojnika rudnikov in rudarjev, rudarska kovačnica s skladiščem oglja, nekoliko oddaljeno skladišče razstreliva, hlevi za deset volov za

ki je oskrbovala rudnike s potrebnim jamskim in drugim lesom.

Povprečno je bilo pri Savskih jamah zaposlenih 70 kopačev, 15 transportnih delavcev, en rudarski kovač, 8 rudniških tesarjev, 5 pražilcev rude, dva delavca za popraviljanje poti in cest ter 14 drvarjev in oglarjev. Skupaj torej 115 delavcev, v letnih mesecih pa so imeli še dva delavca za napravljanje gramoza, za posipanje cest

96.180 centov manganove rude iz rudnika v Begunjsčici,

3.194 centov rjavega železovca v rudniku v Podkorenu in v prostosledih na Korškem,

1.106 centov bobovca v Podlipi in prostosledih pri Vrhniku

Skupaj 3.378.482 centov rude.

Poleg tega pa so pri Savskih jamah nakopali še 9.277 centov svinčeve svetlice.

Primer, ki ni osamljen

V martinarni je zaposlen tov. M. A., ki je dalj časa болоval zaradi revme in poškodbe na nogi. V staležu je bil tudi na pustno soboto ter bi moral po zdravnikovem navodilu doma ležati in greti od revme obolela mesta. Toda pustna sobota ga je zvalila ven. Ni upošteval zdravnikovega navodila in celo povzročil nered pred železarno.

Ta primer smo vam opisali zato, ker smatramo, da ni osamljen in ker lepo pokaže odnos posameznika do družbe, ki mu nudi možnost ozdravljenja in okrevanja z brezplačnimi zdravili in nadomestilom osebnega dohodka in do lastnega zdravja, saj je s tem, da ni upošteval zdravnikovih navodil, prav gotovo škodoval sebi in svojemu zdravju.

Takih primerov je prav gotovo še več, čeprav jih nismo zabeležili in prav bi bilo, da kontrolo nad tem še poostriamo ter posameznike, ki nočejo skrbeti za lastno zdravje ter tako izkoriščajo družbena sredstva, primerno kaznujemo.

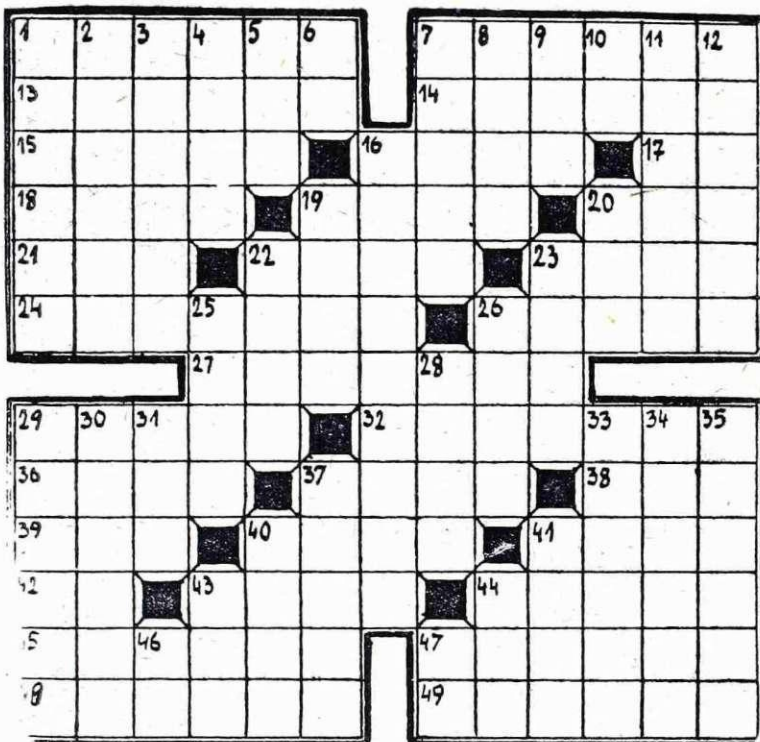
Ugančarski KOTIČEK

KRIŽANKA

Vod.: 1. spretnost, izurjenost, rutina, 7. oprava, 13. primorsko vino, 14. obrtnik, 15. letopis, 16. prevozno sredstvo, 17. avtomobilska kratica za novomeško področje, 18. najbolj zdrava pijača, 19. glavno mesto Avstrije (orig.) 20. pesem hvalnica, 21. afri-

rijami nafte, 4. mesteca v Bački, 5. kurirji, 6. začetnici slovenskega epskega pesnika, 7. del viteške opreme, 8. načrt, 9. pogovor, 10. pesnitev, 11. pooblastilo, naročilo, 12. oborožena sila države, 16. izvori, 19. izumitelj parnega stroja, 20. žuželka z ostrim strupenim pikom, 22.

ški premier, 22. vrsta ribe, 23. zemeljski podor, 24. Albanci, 26. dolina pod Triglavom, 27. poseben položaj pri šahu, 28. rastlinska bodica, 29. stanje zamaknenosti, 32. okostje glave, 36. ime pisatelja Murnika, 37. pripomoček za kajenje, 38. hrana, 39. žensko ime, 40. planet našega osončja, 41. židovska mestna četrt, 42. začetnici priimka in imena ljubljanske operne pevke, 43. ovinek, zavoj, 44. odprto ognjišče, 45. glasbilo s strunami, 47. prebivalci Prlekije, 48. samo po sebi razumljivo osnovno pravilo, 49. južni sadež.

Navp.: 1. dnevnik v SZ z največjo naklado, 2. znani francoski slikar, 3. mesto v Arabiji z ogromnimi rafine-

sredstvo za vzhajanje testa, 23. žara, 25. sestavina malte, 26. rojstna vas največjega slovenskega pesnika, 28. okrajšan naziv slovenske tovarne pisalnih strojev, 29. iver — tudi reka v Makedoniji, 30. ekvator, polutnik, 31. žensko ime, 32. staro glasbilo, 33. reka v SZ, 34. tuberkuloza, 35. lepotez iz grške mitologije, tudi vrsta rastline in metulja, 37. izgubljam na višini, letim nižje, 40. ime evropskega prvaka v orodni telovadbi, 41. slavnostna, praznična obleka, 43. kratica italijanskega radia, 44. gora v Julijcih, znana po hudih bojih iz prve svetovne vojne (2245 m), 46. avtomobilska oznaka svobodnega tržaškega ozemlja, 47. protivni veznik.

IV. zlet ljudske tehnike Gorenjske, prikaz zmogljivosti

Sredi priprav za IV. zlet Ljudske tehnike so se organizatorji te osrednje prireditve na Jesenicah ob pomankanju sredstev znašli pred zelo težkimi, skoraj nepremostljivimi težavami. Na zletu so hoteli pokazati množičnost in istočasno kvaliteto. Organizirali bodo gorenjsko člansko in mladinsko foto razstavo, prikazali delo šolskih krožkov Ljudske tehnike, ki zelo uspešno deluje na vseh naših osnovnih, srednjih in strokovnih šolah, ljubitelji letalskega in brodarkega modelarstva bodo prikazali višek zmogljivosti s skiroji, mladi radioamaterji v gradnji radio aparatov, iznajditelji, novatorji in racionalizatorji pa bodo uredili razstavo najnovejših tehničnih dosežkov.

Sami na Jesenicah nikakor ne bi mogli prikazati vseh vrednosti in doseženih uspehov mladih in starih ljubiteljev tehnike in znanosti, ta

prikaz jim bodo izpopolnili mladi tehniki iz Ljubljane, Škofje Loke, Kranja, Tržiča, Radovljice in vseh drugih krajev, kjer goje in razvijajo klasične in sodobne vrste tehnike in znanosti. Ob tej priliki bo na Jesenicah na kopališču tudi okrajno tekmovanje brodarških modelarjev ob sodelovanju raziskovalcev podvodnih bogastev.

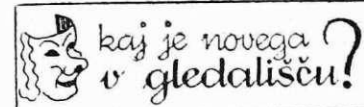
Vsa ta vsestranska pomoč ljubiteljev tehnike in znanosti iz republiškega in okrajnega ter občinskih odborov Ljudske tehnike je dala organizatorjem letošnjega IV. zleta LT Gorenjske novega delovnega ter ustvarjalnega poleta. Ker je IV. zlet LT na Jesenicah v času tedna mladosti, bo organizatorjem iz vrst LT pomagala tudi organizacija ZM Slovenije. Tako bomo združili v skupnem delu vse naše razpoložljive sile in sredstva. Jesenice bodo v dneh od 18. do 26. maja praznično okrašene s cvetjem in zastavami.

Najvišje priznanje za svoje delo pa so dobili organizatorji IV. zleta Ljudske tehnike Gorenjske in 111. jugoslovanskih pionirskih iger s tem, da je jeseniški železarski kolektiv prevzel pokroviteljstvo nad temi prireditvami, razstavami, tekmovanji in paradom vseh sodelujočih, ki bo na zaključni dan IV. zleta, v nedeljo, 26. maja, na Jesenicah. Po zgledu Železarne Jesenice so pokazali pripravljenost za sodelovanje tudi Zavod za zaposlovanje delavcev, Delavska univerza, medobčinski Zavod za pedagoško službo, podjetje »Cokla« z Blejske Dobrave, Elektrarna Moste in Elektro Žirovnica, mestno Komunalno podjetje na Jesenicah pa naprošamo, da v času IV. zleta LT Gorenjske dobi kovinarsko mesto praznično in svečano lice. Na pobudo občinskega sveta za blagovni promet bodo tudi trgovski in gostinski lokali na Jesenicah v teh dneh okrašeni. Zuro

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 22. marca od 12. ure do 29. marca do 12. ure:
Zahodni del Jesenic: dr. Miran Kenda, Staneta Bokala 11, Jesenice, tel. 04 — Rešilna postaja.

Vzhodni del Jesenic: dr. Rajko Turk, Cesta revolucije 15, tel. 04 — Rešilna postaja.

SOBOTA, 23. marca, ob 19.30 uri: Barrash — Moore »CVETJE HVALEŽNO OD KLANJAMO« — komedija.

NEDELJA, 24. marca, ob 14.30 uri: E. Kästner »PIKICA IN TONČEK« — igra v 11 slikah.

Ob 19.30 uri: E. Kästner »PIKICA IN TONČEK« — igra v 11 slikah.

Vzorno pripravljen roditeljski sestanek

Razredniki 6. a, 6. b, 6. c in 6. č razreda osemletke »Tone- ta Čufarja«, so 18. marca pripravili za starše učencev tak roditeljski sestanek, ki si jih še želimo. Tov. Šure je pripravil referat o potrebi skladnosti duševnega in telesnega razvoja otroka, tovarišica Blažičeva je analizirala uspehe in neuspehe v prvem polletju (48 odstotkov z eno ali več nezadostnimi ocenami), tovarišica Ravnikova

je navdušila z referatom o življenju otroka, o odnosih družina — otrok in družina — šola. Tovarišica Jarčeva pa je govorila o ugotovitvah ankete o delovnem dnevu učencev, ki je bila izvedena v omenjenih razredih.

Tako posredovanje strokovnih pedagoških misli staršem je pravilno in vredno posnemanja.

ZAHVALA

Za zelo dobrodošlo denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni, se kolektivu in sindikalnemu odboru OTK iskreno zahvaljujem.

Karel Zussino

ŠAH

OBČINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO V ŠAHU

Občinska zveza društva prijateljev mladine na Jesenicah je izvedla v nedeljo, 17. marca, v šahovskem domu občinsko pionirsko šahovsko prvenstvo. Sodelovalo je 8 pionirskih in 5 mladinskih ekip iz Kranjske gore, Mojstrane, Žirovnice, Koroške Bele in Jesenic.

Pri pionirjih je zmagala ekipa šole »Prežihov Voranc« z Jesenic z 12 točkami v postavi: Korantar, Trašnjek, Košir in Zupan pred ekipo šole iz Žirovnice z 8,5 točkami. V konkurenci mlajših mladincev je zmagala ekipa Koroške Bele s 13 točkami v postavi: L. Brglez, Čiuha, Noč in D. Brglez.

Zmagovite ekipe bodo sodelovale na okrajnem pionirskem prvenstvu, ki bo aprila v Ljubljani.

Vladimir Kaše

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«

23. do 25. marca ameriški barvni film ČRNI NAREDNIK, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

26. do 27. marca angleški CS film BILO JIH JE SEDEM, ob 17. in 19. uri.

28. do 29. marca italijanski film STRANSKA POTA, ob 17. in 19. uri.

30. marca španski barvni film MATI, POSLUŠAJ MOJO PESEM, ob 17., 19. in 21. uri.

Predprodaja vstopnic za film »Mati, poslušaj mojo pe-

sem« v kinu Radio bo vsak dan od 9. do 11. ure.

Kino »Plavž«

23. do 24. marca ruski CS film ALI JE TO LJUBEZEN?, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

25. do 27. marca ameriški barvni film ČRNI NAREDNIK, ob 18. in 20. uri.

28. do 29. marca angleški CS film BILO JIH JE SEDEM, ob 18. in 20. uri.

30. marca italijanski film STRANSKA POTA, ob 18. in 20. uri.

Kino Žirovnica

23. marca egiptovski film NEPOZNANA ŽENA.

24. marca ruski barvni film TIGRI POTUJEJO.

27. marca ruski CS film ALI JE TO LJUBEZEN?

30. marca ameriški barvni film ČRNI NAREDNIK.

Kino Dovje

23. marca ruski barvni film TIGRI POTUJEJO.

24. marca francoski film JEZIK ZA ZOBE.

28. marca ameriški barvni film ČRNI NAREDNIK.

30. marca angleški CS film BILO JIH JE SEDEM.

Kino Koroška Bela

23. marca angleški CS film BILO JIH JE SEDEM.

24. marca egiptovski film NEPOZNANA ŽENA.

25. marca ruski CS film ALI JE TO LJUBEZEN?

30. marca italijanski film ŠKANDALI ZA KULISAMI.

Kino Kranjska gora

23. do 24. marca francoski film VELIKE DRUŽINE.

26. do 27. marca ameriški barvni film POJMO V DEŽJU.

30. marca francoski film CAROVNICE IZ SALEMA.

31. marca italijanski film ŠKANDALI ZA KULISAMI.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in starega očeta
FRANCA SVETINA

se toplo zahvaljujemo sosedom, ki so nam v težkih dneh stali ob strani, nam pomagali in z nami sočustvovali. Iskrena hvala gasilskemu društvu Koroška Bela za častno spremstvo in poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se tudi darovalcem vencev ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Francka, sin Marjan, Vinko in Anica z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki in težki izgubi naše nepozabne žene in matere

JOŽEFE BABIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami.

Posebno zahvalo smo dolžni za nesebično pomoč in razumevanje med njeno boleznijo tov. Knezovi in Zolokarjevi. Pristrčno se zahvaljujemo darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Iskreno se tudi zahvaljujemo dobrim sosedom, sindikalni organizaciji Železarne Jesenice, Rdečemu križu, šoli »Prežihov Voranc« in otroškemu vrtcu ter dr. Marčiču in osebju onkološkega inštituta v Ljubljani za pomoč v času njene težke bolezni.

Zalujoči: mož Rudolf, Rudi, Jože in Stanko z družinami, Tomaž, Lojze in Marija.

ZELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice - Uredništvo: redakcijski odbor - glavni in odgovorni urednik: Remigij Noč - Rokopisi in fotografije ne vračamo - Naslov: Uredništvo Železarne Jesenice, int. telefon št. 394 - Tisk: ČP - Gorenjski tisk

ŽELEZARSKI GLOBUS

JAPONSKA - Japonsko napravo so konstruirala in železarji predvidevajo, da izdelala poljska podjetja in bodo do leta 1970 povečali letno proizvodno zmogljivost 120.000 ton.

ROMUNIJA - V Galacu bodo zgradili veliko valjarno debele pločevine z letno zmogljivostjo 500 tisoč do 600 tisoč ton in z možnostjo poznejšega povečanja na 1 milijon ton. Ta valjarna bo pričela obratovati v pričetku leta 1965.

ZDA - V železarni National Steel Corp. v Weirtonu (Zahodna Virginija) so zgradili novo napravo za kontinuirano vlihanje z letno zmogljivostjo 1 milijon ton.

Na Jesenicah spet nogometne tekme

Lani je prenehalo s tekmovalnim prvo moštvo nogometnega kluba Jesenice. Zaradi tega so bili ljubitelji nogometa pr. krajšani, ker jeseni ni bilo prvenstvenih in prijateljskih tekem.

Letos se nam obeta spet vrsta prijateljskih in prvenstvenih tekem, kajti v nedeljo je bila na Jesenicah odigrana že prva nogometna tekma v okviru gorenjske nogometne lige. Na igrišču pod Mežakljo sta se srečali enajstorič Triglav B iz Kranja ter Jesenice. Hkrati je bila to tudi prva tekma novega mladega moštva Jesenic. Zmagali so gostje z rezultatom 2:1. Omenim naj, da je Komel II že v šesti minut prviga polčasa dosegel gol. Tik pred koncem tekme pa so gostje rezultat izenačili in tri minute pred zaključkom dosegli še zmagovalni gol.

Dolga in ostra zima je mlade nogometaše precej ovirala pri pripravah na prva srečanja, vendar imajo kljub

temu veliko volje in upamo, da bodo uspešno sodelovali, zaenkrat v gorenjski nogometni ligi, pozneje pa morda celo v slovenski nogometni ligi.

Predsednik NK Jesenice tov. Baloh nam je povedal, da večino članov I. moštva sestavljajo mladi fantje iz samskih domov, poleg njih pa še nekateri igralci bivšega I. moštva. Tako razpolagajo z naslednjimi igralci: Šolaja II, Kačar, Luznar, Kovač II, Ljušič, Čikor, Kralj, Hatić II, Horvat, Baloh, Dejanović, Malkoč, Franješević, Petruševski, Hatić I, Milošević, Vidović, Zupanović, Komel I, Komel II, Črnočlogar in Tišlar.

Jutri se bodo jeseniški nogometaši srečali z enajstorič Mladost v Kranju. Prepričani smo, da bodo vložili vse sile za doseg čim boljšega rezultata v srečanju z moštvom, ki ga na Jesenicah že dobro poznamo in jim pri tem želimo veliko uspehov in športne sreče.

Razpis

medobratnega tekmo- vanja v veleslalomu

PIREDITELJ: Komisija za šport pri Izvršnem odboru sindikalne organizacije Železarne Jesenice.

DELEGAT: bo določen pozneje.

ORGANIZATOR: Smučarski klub Jesenice.

KRAJ IN ČAS TEKMOVANJA: Črni vrh nad Jesenicami, v nedeljo 31. marca 1963 ob 10. uri.

PRIJAVE: Načelne pismene prijave po obratih pošljite do 28. marca 1963 Jožetu Zupanu - obratno knjigovodstvo (pokojninski zavod), telefon 673; pismenske prijave dve uri pred startom na kraju tekmovanja.

PROPOZICIJE:

- tekmovalce velja za medobratno ekipno prvenstvo Železarne Jesenice;
- število tekmovalcev je neomejeno; za ekipno uvrstitev štejejo rezultati treh tekmovalcev brez tekmovalnega razreda - mlajši razred in starejši razred;
- tekmovalne kategorije:
 - a) tekmovalci s tekmovalnim razredom (velja zadnji bilten SSJ),
 - b) tekmovalci brez razreda, letnik 1922 in starejši,
 - c) tekmovalci brez razreda, letnik 1923 in mlajši,
- v vseh kategorijah tekmujejo tekmovalci za posamezno uvrstitev, prvi trije iz vsake kategorije prejmejo diplome in praktična darila;
- vsaka kategorija tekmovalcev tekmuje na svoji progi;
- posebej se ocenjuje masovnost udeležbe in sicer odstotek tekmovalcev iz vseh kategorij glede na stalež obrata;
- uvrstitev tekmovalcev na tem tekmovanju bo osnova za sestavo ekipe za predvidena medkolektivna tekmovanja;
- ostale določbe po pravilniku za medobratne športne igre, v kolikor niso v nasprotju s temi propozicijami.

Komisija za šport pri IO
sindikalne organizacije
Železarne Jesenice

Avto-moto klub Jesenice v sodelovanju z turistično agencijo »IZLETNIK« Jesenice prireja 1. in 2. maja dvodnevni izlet v Benetke.
Prijave sprejema turistična agencija »IZLETNIK« do 5. IV. 1963.

Nikelj spada brez dvoma med najvažnejše kovine, ki jih uporabljamo za legiranje različnih vrst posebnih jekel. Zato njegovo proizvodnjo in uporabo iz leta v leto skrbno zasledujemo, tako da proizvajalci, med katerimi je daleč največja kanadska družba »International Nickel Company of Canada«, stalno vedo, kakšno je stanje na tržišču.

V letu 1962 so proizvajalci niklja (brez vzhodnoevropskih držav, Kube in Sovjetske zveze) spet povečali svoje proizvodne zmogljivosti in dosegli do zdaj najvišjo številko 281.000 ton. Pri tem je udeležena Kanada s preko 75%, medtem

Svetovna proizvodnja in poraba niklja v letu 1962

ko so ostali proizvajalci te kovine še francoska kolonija Nova Kaledonija, ZDA in Japonska, ki predeluje uvožene rude.

Kljub naraščanju proizvodnih zmogljivosti pa je poraba niklja v preteklem letu z ozirom na leto 1961 nekoliko nižja. Razlog za to je v znižanju proizvodnje jekla v mnogih državah

tehnični fejtón

izjema pa sta ZDA in Kanada, kjer je poraba kljub temu nekoliko narasla. Iz spodnje tabele je razvidna svetovna poraba niklja brez že prej omenjenih držav v primerjavi med letom 1961 in 1962.

SVETOVNA PORABA NIKLJA

	1961 ton	1962 ton
ZDA	103.000	109.000
države EGS	45.500	39.500
Velika Britanija	35.500	28.000
Japonska	19.500	17.500
Švedska	9.000	7.000
Kanada	5.500	6.000
ostale države	11.000	11.000
skupna poraba	229.000	218.000

V letu 1962 so imele zahodne države, posebno pa še ZDA, velike zaloge niklja kot strateške rezerve, v višini 65.000 ton. Ker so nameravale ZDA del teh rezerv odprodati, je prišlo do delnega manjšega povpraševanja po izdelanem

niklju. To je imelo za posledico, da je začela kanadska družba »International Nickel Company« v septembru preteklega leta nekoliko omejevati svojo proizvodnjo, vzporedno z njo pa tudi nekatera druga manjša podjetja. Vendar imajo pri tem omejevanju proizvodnje, ki traja delno še danes, vse pripravljeno, da jo lahko v primeru potrebe takoj spet povečajo. Tudi pri porabi niklja v posamezne namene je opaziti največji padec na področju legiranih jekel, medtem ko se drugod ni mnogo spremenilo, kar je razvidno iz spodnje tabele:

	1961 %	1962 %
nerjaveča jekla	33	30
galvansko ponikljanje	15	16
nikljeve zlitine	15	16
konstrukcijska jekla	14	13
siva in jeklo litina	11	12
nikljeve zlitine z bakrom	4	4
ostalo	8	9
SKUPAJ	100	100

Svetovna poraba niklja je dosegla v zadnjih letih najvišjo točko, čeprav zaradi nestalnega gospodarskega in političnega položaja ni bila vedno stabilna.